

Vantaan Pitkäsentien lepakkoselvitys vuonna 2025

Minna Viljamaa & Ville Vasko

Kannen kuva: Pitkäsentie 8:n asuinrakennus. (© Faunatica Oy; kuvattu 28.6.2025, Minna Viljamaa)

Sisällys

Johdanto ja menetelmät	1
Tulokset.....	2
Johtopäätökset	4
Lähteet	4
Liite 1. Menetelmäkuvaus	5

Johdanto ja menetelmät

Faunatica Oy teki lepakkoselvityksen Vantaan Hakunilassa osoitteissa Pitkäsentie 6–8 vuonna 2025.

Selvitysalueeseen kuului kaksi kiinteistöä, joilla kummallakin sijaitsee pientalo piharakennuksineen. Toinen kiinteistö (Pitkäsentie 8) on asumaton, mutta toisessa (Pitkäsentie 6) edelleen asuttiin selvityksen tekohetkellä. Alue rajautuu Käärmekallioon, joka on Vantaan ratikan luontoselvityksessä (Faunatica Oy 2022) määritelty luokan III lepakkoalueeksi.

Työn tarkoituksena oli selvittää, onko rakennuksissa lepakoiden säännöllisesti käyttämiä päiväpiiloja. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin IV(a) liitteeseen kuuluvia lajeja, joiden lisääntymis- tai levähdyspaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 78 § nojalla.

Kohteen sijainti on esitetty kuvassa 1, ja menetelmät kuvataan liitteessä 1.

Työn suunnittelusta ja raportoinnista on vastannut kokenut lepakkokartoittaja, FM Ville Vasko.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaustaustakartalla.

Tulokset

Aktiivitarkkailussa havaittiin kesäkuun käynnillä kaksi pohjanlepakkoa saalistamassa Pitkäsentie 8:n pihapiirissä. Lepakot saapuivat paikalle pian auringonlaskun jälkeen, joten niiden päiväpiilo sijaitsee todennäköisesti lähellä. Lepakoiden ei kuitenkaan havaittu lähtevän lentoon selvityksen kohteena olevista rakennuksista. Ne poistuivat välillä pihapiiristä Lahdentien itäpuolelle saalistamaan, mutta joko samat yksilöt tai eri lepakot palasivat jonkin ajan kuluttua takaisin.

Heinäkuun käynnillä samalla paikalla saalisteli yksi pohjanlepakko, silloinkin kadoten välillä ja palaten takaisin.

Todennäköisesti lepakoiden päiväpiilo/lisääntymispaikka sijaitsee jossain Pitkäsentien pohjoisemmissa taloissa, ja lepakot käyttävät selvitysaluetta vain saalistukseen. Lepakoita vaikuttaisi havaintojen perusteella esiintyvän selvitysalueella säännöllisesti, mutta ainoastaan 1–2 yksilöä kerrallaan.

Pitkäsentie 8:n asuinrakennuksen yläpohja pystytettiin tutkimaan läpikotaisin, eikä ainoatakaan lepakon papanaa löytynyt. Rakennuksen seinät ovat tiiviisti laudoitettuja, eikä seinissä tai räystäiden alla ole lepakoille sopivia rakoja.

Piharakennukset ovat kevytrakenteisia, eikä niissä ole sellaisia seinä- tai kattorakenteita, joissa olisi lepakoille sopivia ”rakomaisia” oleskelutiloja. Rakennuksiin ei päästy sisälle, mutta käynneillä ei havaittu papanoita seinillä tai räystäiden alla, eivätkä havainnot viittaa lepakoiden käyttävän näitä rakennuksia.

Pitkäsentie 6 oli selvityksen tekoaikaan vielä asuttu, joten sen pihapiirissä ei voitu yöaikaan liikkua. Pitkäsentie 8:n pihalta pystyttiin kuitenkin helposti tarkkailemaan myös naapurikiinteistöä, koska detektori kuulee lepakon äänen useiden kymmenien metrien päästä. Pitkäsentie 6:n suunnalla ei havaittu lainkaan lepakoita, todennäköisesti koska pihapiiri on puustoltaan liian sulkeutunut ja tiheä.

Kuva 2. Pitkäsentie 8:n yläpohjasta ei löytynyt merkkejä lepakoiden oleskelusta.

Johtopäätökset

Selvitysalueen rakennuksissa ei ole lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eikä lepakoita tarvitse huomioida alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Alueella saalistaa yksittäisiä pohjanlepakoita, mutta sitä ei voi tulkita lepakoiden tärkeäksi ruokailualueeksi. Alue on hyvin pieni, eikä sen ottaminen muuhun käyttöön vaikuttaisi lepakoiden saalistusmahdollisuuksiin laajemmassa mittakaavassa. Mikäli Pitkäsentien pohjoisemmissa rakennuksissa on pohjanlepakoiden yhdyskunta, tarjoavat Käärmekallion alue ja Lahdentien itäpuolinen varttuneen puuston vyöhyke niille edelleen runsaasti hyviä saalistuspaikkoja.

Aiemmassa selvityksessä (Nieminen ym. 2022) perusteena Käärmekallion luokitteluun III luokan lepakkoalueeksi oli viiksisiippalajien ja korvayökön esiintyminen passiiviseurannassa loppukesällä. Tässä selvityksessä näitä lajeja ei havaittu, mikä johtuu selvityksen kohdistumisesta pieneen alueeseen ja aikaisemmasta ajankohdasta. Mainitut lajit esiintyvät tyypillisesti loppukesällä sellaisillakin alueilla, joilla niitä ei keskikesällä esiinny, kuten Käärmekalliolla. Selvitysalueella ei pienen kokonsa takia arvioida olevan näillekään lajeille merkitystä, eikä selvitysalue alun perinkään sisällynyt lepakkoalueen rajaukseen.

Lähteet

EUROBATS 2025: sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta. 15.9.2025 osoitteesta:

<http://www.eurobats.org>

Luonnonsuojelulaki 2023: 5.1.2023 annettu luonnonsuojelulaki (9/2023)

[\[https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009\]](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009) ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 76/2022)

[\[https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076\]](https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076)

Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2022: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 114 s. + liitteet.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

Aktiivitarkkailukäynnit teki Minna Viljamaa kesä-heinäkuussa. Ensimmäinen käynti oli 28.6. klo 22:30–0:00 ja toinen 21.7. klo 22:15–0:15. Käynneillä tarkkailtiin mahdollisia rakennuksiin sisään meneviä ja niistä ulos tulevia lepakoita ultraäänidetektorilla (Echo Meter Touch 2 Pro) ja seurattiin samalla lepakkoaktiivisuutta pihapiireissä.

Pitkäsentie 8:n yläpohjan tarkastus tehtiin 17.9.2025 (Ville Vasko).

Lepakot oleskelevat rakennuksissa useimmiten joko katto- tai seinärakenteissa. Rakenteista etsittiin visuaalisesti epäsuoria havaintoja lepakoista, kuten ulosteita, virtsajälkiä ja kulumia mahdollisten kulkuaukkojen reunoilla. Työssä käytettiin taskulamppua ja ahtaiden kolojen tarkastamiseen endoskooppia (Bosch GIC 120).

Lepakoiden ulosteita kertyy niiden säännöllisesti käyttämiin päiväpiiloihin. Kuivissa sisätiloissa ulosteet säilyvät jopa useita vuosia. Tarkastuksessa voidaan siten arvioida, onko kohteessa oleskellut lepakoita kuluvana tai aiempina kesinä. Ulostoiden määrän perusteella voidaan arvioida myös lepakoiden oleskelun säännöllisyyttä ja kohteen merkitystä lepakoille.

Lisäksi arvioitiin ulkopuolelta mahdollisia lepakoiden käyttämiä kulkureittejä rakennukseen ja samalla sitä, voisiko lepakoilla olla rakennuksessa piilopaikkoja, joihin ei päästä näkemään.

Lepakkoselvityksen tekemisessä noudatettu Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen (2023) suosituksia lepakokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Lepakoille tärkeät alueet on luokiteltu suosituksen mukaisesti:

- **Luokka I:** Lainsäädännöllä suojellut kohteet. Lisääntymis- tai levähdyspaikka sekä sen käytölle kriittiset yhteydet. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Lisääntymis- tai levähdyspaikan lisäksi luokan I alueeseen tulee mahdollisuuksien mukaan sisällyttää siirtymäreitti, jota pitkin kyseessä oleva laji voi siirtyä kohteeseen ja sieltä pois.
- **Luokka II:** Erityisen tärkeät kohteet. Kyseessä on ravintoa tarjoava alue, mahdollinen tai todettu tärkeä siirtymäreitti tai näiden yhdistelmä. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee ottaa huomioon (EUROBATS-alue). Luokan II alueilla esiintyy lepakoita säännöllisesti. Ympäristö on usein alueella esiintyville lajeille tyypillinen. Alueella esiintyy melkein poikkeuksetta useita lepakkolajeja pitkin kesää. Joskus luokan II alue voi olla erityisen tärkeä myös yhdelle lajille.
- **Luokka III:** Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat kohteet. Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Havaintomäärät ovat pienemmät kuin luokan II alueilla ja lajimääräkin on usein pienempi. Ympäristö ei aina ole lepakoille yhtä sopiva kuin luokan II alueella tai lepakot esiintyvät alueella vain tiettyyn aikaan kaudesta. Kaikki alueet, joilla lepakoita on havaittu, vaikka lajeja olisi useampia, eivät automaattisesti ole luokkaa III (esimerkiksi vähäinen määrä).